

Hrabro tak, namere stanovitne,
 Ko sicer je prosti božji dar,
 Svitle te so krone pridobitne
 Vsakim, ak premaga mu je mar.
 Bog nam dá, ko molimo pobožno,
 Njemu v čast obrnjen slab obraz:
 „Vsmili se, te prosimo vsi složno,
 Homatij iz grešnih otmi nas!“

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Celovca. (*Družba sv. Mohora*) je 13. novembra l. l. sklenila, za l. 1870. svojim družnikom podati sledeče knjige: 1. „Življenje svetnikov in svetnic Božjih“ (5. snop.) s podobami; spisuje in nadaljuje g. M. Torkar; 2. povest „Žalost in veselje“, ktere je bilo enoglasno prisojeno prvo darilo, spisal Andrejčkov Jože; 3. Tomšičevo gospodarsko delo „Poljedelstvo“, obdarovano z drugim darilom; 4. „Domače in tuje živali“ (3. snop. „Ptice“) s podobami od prof. Erjavca, in 5. „Koledarček za leto 1871“ z imenikom in z razno kratkočasno-podučno tvarino. — Potrdil se je tudi pri tej priložnosti „Besednikov predlog, naj se privzame v „koledarček“ kolikor se dá obširen životopis pokojnega Janežiča in se mu dodá njegova podoba“. — „Življenje svetnikov“ se bo tiskalo v 17.000, ostale knjige pa v 16.000 iztisih.

Iz Loža 29. nov. J. P. — Naznanite drage „Novice“, da naš visokocenjeni učitelj gosp. Blaž Raketel iz Starega trga je po kratkem toda hudem trpljenji 20. dan t. m. umrl. Trudil se je marljivo na težavnem učiteljskem polju v ložki fari skozi 39 let. Kako srčno rado ga je imelo ljudstvo vse, kazalo se je na pokopališču, ko se je po kratkem nagovoru preč. gospoda dekana cirčniškega enoglasen jok razlegal.

Iz Gorenskega 2. nov. S. (*Kako se učitelju godí na kmetih*), náte to-le črtico. Kot cerkovnik imam v jeseni biro v žitu. Nekaj je pri nas vaščanov, kateri niso revni, vendar biro dajati se ustavljajo vsako leto. Koj ob nastopu službe leta 1867. sem čul, da mi bode zaostajala kolektura, in res prvo jesen sem sam to skusil. Zarad tega sem šel k županstvu. Al kaj sem tukaj izvedel? „Idite do c. k. okrajne gospóske“ — je bil odgovor. Vložim tedaj tukaj prošnjo. Ležala je tiho in mirno kot v zimskem spanju nezapopadljivo dolgo. Drugo prošnjo vložim še le 12. svečana t. l. Iz tega vidiš, dragi bralec, da mi je za l. 1868. zopet bira — zaspala. Nekega dne pride vendar od omenjene gospóske do županije ukaz, naj ona to reč poravná. Šel sem tje; al župan mi pravi: „Jaz ne morem zdaj nič storiti, počakajte; ako v 14 dneh nič ne dobite, potem morate še enkrat prositi. Čas 14 dni preteče, toda niti sluha niti duha ni o biri. 16. aprila vložim zopet prošnjo, pa — zastonj. Kmalu potem pride c. k. okrajni glavar po družih opravkih v našo vas. Jaz to zvedši, stopim do njega, se mu poklonim in ga prosim ponižno v tej zadevi hitrega pripomočka. Na to mi on tako-le odgovori: „Ste že vložili prošnjo?“ „Da“, gospod, že trikrat“. „Pa še potrpite, mi pravi, to ne gré tako hitro. Za prvo Vam doide pismeno vprašanje, ali ste že dobili kaj ali ne; na to bodete odgovorili; še le potem bodem razposlal do županije eksekutivne listke s pristavkom, da naj ona to reč končá. Poklonivši se po razgovoru odidem, misle si, da takim gospodom je lahko o potrpežljivosti govoriti, kajti oni imajo vsega dovelj, marsikteremu moje „baže“ se pa velikokrat „pajčevine po trebuhu“ delajo. — Preteklo je spet okoli 5 mesecev, — al za „šolmeštra“ ni hotela napočiti „zarija boljše prihodnosti“. — 28. kimovca sem tedaj djal: France,

ker si že šestkrat prosil, poskusi še sedmikrat; morda se ti izide po volji. Naredim toraj prošnjo ter razkladam, da moji dohodki niso tako obilni, da bi pri današnji dragini, in ko moram cerkvenemu hlapcu dajati 70 gold. letne plače, mogel puščati biro okoli 18 gold. vrednosti. Res v treh dneh mi pride prošnja nazaj z rubriko: „Dem Gesuchsteller mit der Weisung zurück, den Ausweiss über die Collektur-Rückstände neuerlich (!) vorzulegen“. Hipoma vstrežem tudi tej želji, al mili Bog! zopet preteče šest tednov, in vedno še glodam kost potrpežljivosti! Ali ni po takem resnica, kar že starodavni latinski pregovor pravi: „quem dii oderunt, magistrum fecerunt?“

Iz Brezovice poleg Ljubljane. (*O napredku živinoreje in semnju.*) Ne zamerite nam „Novice“, ker je napredek geslo današnje dobe, da se tudi mi drznemo o napredku živinoreje naše močvirnate doline spregovoriti. Odkar smo začeli po nasvetu rodoljubnih mož v „Novicah“ in „Pratiki“ ravnati, da smo sopsašnike razdelili, hribovsko pašo opustili in živino v hlevih krmili začeli, nimamo samo lepše živine in več gnoja, temuč tudi v borštih zdaj mlado lesovje raste, da ga je veselje pogledati, ktero je popred kakor pristriženo stalo. Vsega tega bi mi nikdar ne bili dosegli, ako bi bili glas teh rodoljubnih mož preslišali. Kdor še spí, naj se tedaj zdrami, in naj posluša glas, kateri v njegovo korist doní! V naši dolini je pa že tudi mnogo šotnatih delov zgorelo tako, da imamo zdaj tam senožeti, kjer je nekdanj šota ležala, in tako tudi več mrve pridelujemo memo nekdanj; to pa nam je tudi pomagalo, da smo število živine skoraj čez polovico pomnožili. Tako imamo zdaj v naši fari toliko lepe živine: goveje, konjske in prešičev, da tudi pri nas lahko semnje imamo. Naš čislani gospod župan nam je peticijo za dovoljenje semnje naredil do slavne c. k. deželne vlade, ktera nam je 3 semnje za živino dovolila, in sicer: 30. grudna, 17. prosinca ali sv. Antona dan, in v četrtek po veliki noči vsako leto. In tako bomo že prvi semenj 30. grudna imeli, če ga tudi „Pratika“ še ni naznanila, na Brezovici pri sv. Antonu, eno miljo od Ljubljane poleg tržaške ceste; potem pa vsakega na dovoljeni dan. Pridite tedaj, ki želite lepe živine kupiti in vi, ki jo želite prodati. Pridite obilno, da bo veliko barantije.

Farmani.

Iz Šenčurja 24. nov. R. (*Šolske homatije*). Vsled dopisa c. kr. okrajnega glavarstva v Kranji od 23. dne p. m. smo v naši župniški cerkvi začetek šole 3. dan t. m. s to gosposkino opombo oznanili, da taki stariši, ki svoje otroke nemarno pošiljajo v šolo, bodo brez usmiljenja kaznovani. Mislil bi človek, da naše sl. c. k. okrajno glavarstvo, kot sedanja viša šolska gosposka, ktera umeje tako strogo žugati ljudem in v enacih zadevah tudi ne prizanaša rada pregrešnikom, bode tudi skrbno pazilo na to, da je šolsko poslopje z vsem potrebnim prevedeno. Al kar zadeva našo šolo, čutiti je, kakor bi okrajni glavar bal se zameriti svojemu ljubčeku in našemu občinskemu županu, ki mu je vseh slučajih ne samo zvest podtikavec, marveč še po njegovem mnenji med Šenčurjani edina „inteligencija in kapital“, da si tudi nima preobilo niti v glavi niti v mošnji. Pustivši vse drugo za zdaj na strani opomnim samo to, da akoravno letošnja nenavadno zgodnja zima že ves ta mesec več ali manj občutljivo pritiska s svojim nevšečnim mrazom, vendar naša šolska peč od začetka letošnjega šolskega poduka do današnjega dneva še ni bila nikoli zakurjena, in ubogi otročiči, kojih nekteri po celo uro hodá zahajajo v šolo, se v njej z učiteljem vred zarad županove zanikarnosti mraza tresejo, mesto da bi se vspešno učili. Sicer je učitelj že večkrat opomnil župana, naj oskrbi za šolo zdaj toli-

kanj potrebnih drv, za ktera on vsako leto iz občinskega sklada denar dobiva, a govoril je vselej gluhim ušesom, kajti drv le ni in šolska soba je zmirom še mrzla; dalje pritožiti se v tej zadevi si pa bojè revež ne upa, ker mu je še preživo v spominu, kako je bil obče spoštovani in izvrstni sprednik njegov naglo pah-njen v gorensko Sibirijo Rateče, ker se je bil z županom zaradi šolskih drv sprl. Iz usmiljenja do ubozih otročičev so minulo soboto naš gosp. župnik se pritožili pri okrajnem glavarstvu v Kranji ter zažugali, da bodo na svojo lastno odgovornost ukazali zapreti šolo tako dolgo, dokler se ne bo s kurjavo greti začela. In dragi čitatelj! kaj misliš, kaj se je vsled tega zgodilo? Ne da bi bil c. k. okrajni glavar, kot naša viša šolska gosposka prijel župana in ga zaradi te kazni vredne vne-marnosti zasluženno grajal, ampak poslal je 7 gl. kazenskega denarja šolskega našemu g. župniku, zahtevajoč, naj on oskrbi za šolo potrebnih drv. Al g. župnik, dobro spomnivši se, kako sta naš okrajni glavar g. Derbič in njegov komisar pri konecletnih šolskih preskušnjah, kjer so duhovni učitelji otroke iz krščanskega nauka v nazočnosti svojih župnikov posebej izpraševali, take zaznamke napredka za „neveljavne“ rdeče prečrtala, so denar ročno nazaj poslali ter s tem razodeli, da, ako se jim zanikuje nadzorništvo šole v tako imenitnih v nravno življenje segajočih zadevah, se za šolsko kurjavo, snaženje dimnikov, pometanje šolske sobe in kar je sicer tacih opravil, prav lepo zahvaljujejo in še to novim šolskim nadzornikom prav radi prepuščajo.

Iz Kranja 29. nov. (V tukajšnji čitalnici) bode prihodnjo nedeljo 5. decembra ob 4. uri popoldne občni zbor. Predložili se bodo računi in volil odbor za prihodnje leto. Vljudno vabi častite društvenike

odbor.

Iz Kranja 28. nov. —x. — Svojemu dopisu v poslednjih „Novicah“ dostavljam še nekatere vrstice. Kako dober gospodar je bil prejšnji župan Pirc, vidi se iz tega, da je v najlepšem redu zapustil mestno kaso z 1800 gold. gotovine, in vendar se je pod županovanjem njegovim storilo za mesto, kolikor je bilo mogoče. Ker se očituje prejšnjemu gosp. županu, da je preveč samosvojno ravnal, tedaj nasprotniki njegovi morajo s tem nehoté sami priznavati, da dobri stan blagajnice je posebno njegova zasluga. Po vsem tem smo trdne misli, da bodo naši mestjani, kedar spregledajo, še g. Pirca prosili, naj bi jim spet bil župan; zdaj mirnega srca lahko gleda, kako se bode vršilo županovanje naprej in koliko bode mestu koristila nemška pisarija. On je bil mož, ki se ni dal po nikomur — tudi po birokraciji ne — sukati v svojem delovanju, in kako neprestrašeno je delal na prid mestu, da bi mu naklonil dohodkov, videlo se je med drugim iz tega, kako krepko se je potegoval za to, da dobi mesto poštene procete od tega, kar vinski davek znaša. Ali se bo morebiti uradnik cestni Sovan, ki je danes tukaj, jutri drugod, in ki je letal po mestu, da ne bi se volili narodni možaki, potegnili tako za korist mestno, ali pa morebiti novi odbornik „Jurij v kotu“ ali drugi novaki? Župan mestni mora srce imeti za prid mesta, vrh tega pa tudi besedo, da zna povsod in pred vsakim majhnim in velikim gospodom se potegniti za blagor mesta. — Povedati pa moram v popravo undanjega svojega dopisa naposled še to, da prečastiti gosp. Tomaž Zupan, katehet na tukajšnji gimnaziji, ni se odtegnil volitvi, ampak da je volil národne možé v 1. razredu, kjer je po uradnikih zmôgla protinarodna stranka, — v 2. in 3. razredu o národnosti še govoriti ni, naj zmaga Peter ali Pavel!

Iz Ljubljane. (Družba kmetijska) je od sl. ministertva prejela te dni 300 gold. državne podpore za

umno napravljena gnojnišča, — 1000 gold. pa zato, da nakupi jezerskih in trbiških ovnov in ovac in jih razdeli po deželi enako tako kakor bike. Premije se bodo razpisale, kader bodo podučne bukvice gotove, kako naj se napravljajo gnojnišča; kmalu pa se bode oklicalo, pod katerimi pogoji se bodo dajali ovni in ovce, in pozvali se bodo gospodarji, naj se oglasio za-nje.

(Svetli knezoškof in pa preč. gosp. dr. Pogačar) se danes ponoči podasta na pot v Rim; v Gorici bota z velikim škofom in knezom goriškim pričakala škofa tržaškega, kateri pred dohodom cesarjevim ne more lahko zapustiti Trsta, in potem vsi skupaj odrinejo po železnici v Rim. V cerkvenem zboru bodo tedaj s škofom Mrakom vred 4 škofje Kranjci.

(V zboru katoliškega društva) je prof. dr. Vončino z vneto besedo šibal ljubljansko nemško inteligencijo, ki je dvakrat vrela v gledišče, da je gledala laž na odru — 21 let zazidano nuno „Barbaro Ubrikovo“; — dr. E. Costa je govoril o odseku, ki ga je društvo napravilo za milodarne namene, med katerimi je prvi ta, da s podporo čitalničnih gospá in gospodičin vzame na-se skrb za napravo zimske obleke za uboge šolske otroke. Kakor slišimo, osnuje katoliško društvo 12. dne t. m. veselico in dohodke njene obrne v pripomoč te miloščine, kateri, kakor prejšnja leta, naj bi pomagal vsak, komur se smili uboga mladina.

(Nadzornika ljublj. gimnazije in realke) gospoda Wretschko in Holzinger sta bila zaporedoma tukaj, da sta po šolskem dvalizmu — realističnem in humanističnem — ogledavala šole. Dr. Wretshko nosi glavo zeló po koncu, Holzinger je bolj oskromen gospod, s katerim more profesor Heinrich posebno zadovoljen biti; pri nauku slovenščine v gimnaziji ga ni bilo; al zato ne, ker ne razume slovenskega jezika, ali zato ne, ker uboga slovenščina ne potrebuje nadzorstva?

(Na bojišču dalmatinskem ranjene ali zbolele vojake) pripeljejo tedaj gotovo tudi v ljubljansko vojaško bolnišnico. Odbor milostnih gospá, leta 1866. ustanovljen, pod voditeljstvom gospé baronovke Codelli-jeve, je sklenil, da ostanki bandáž, šarpij itd. iz leta 1866. se porabijo za te reveže, za ktere ima sedanja dunajska vlada veliko večo odgovornost, kakor leta 1866. Belkredijeva za nesrečo na Českem.

(Čitalnica) napravi prihodnjo nedeljo zvečer ob 7. uri „besedo“; en del bode pevski, drugi gledišni s podporo dramatičnega društva. Program pevskega oddelka je: 1. Poziv k petji. Možki zbor zložil V. Hendrych. — 2. Recitativo e canzone di „Fiorina“. Solo za sopran z glasovirom, zložil Drag. Perdotti. — 3. Hrepenenje. Čveterospev možki, zložil Drag. Záhorsky. — 4. Terzetto za dva soprana in tenor z glasovirom iz opere „Idomeneus“ od Mozarta. — Srečen zakon. Humoristični možki zbor, zložil Drag. Bendl. — Poleg gospodov pojete v tej „besedi“ tudi gospodičina pl. Neugebauer in gospá Ōdijeva. — Pevskem oddelku sledí vesela igra „Servus Petelinček“, poslovenjena po M. Vilharju.

— Slavnoznaní skladatelj Davorin Jenko, ki iz Belega grada gré za leto in dan v Prago, je v ličnem iztisu na svitlo dal snopič srbskih, hrvatskih in slovenskih pesem za možki zbor in jih posvetil knezu srbskemu Milanu Obrenoviću III. — Drugi pot več o tej zanimivi zbirki, kateri je cena 2 gold.

(V občnem zboru muzejnega društva) je bil pl. dr. Lehman skoro enoglasno zopet izvoljen za prvomestnika, gospodje Trinker, prof. Konšek, dr. Valenta, ravnatelj Schrey, prof. Wurner za odbornike

gosp. Dežman za zapisnikarja in gosp. Dimic za blagajnika.

— (Pod naslovom „zidanje realke“ in „olepšanje mesta“) je predzadni „Triglav“ dobro opominjal, naj bi se pri novih stavbah gledalo bolj na to, da se odstranijo v notranjem mestu veliki pregreški starodavnih zidarij, kakor da se lepša mesto od zunaj, kjer ga malokdo vidi. Mi bi tej želji izrekoma dostavili to, naj bi hranilnica, ki išče pripravnega prostora za realko, v prevdarek vzela pavovo nogo našega mesta: gostilnico „pri konjiču“ in ob enem gostilnico Novakovo. Gotovo bi bili večji stroški, al dosegla bi se dva namena: realka in pa — olepšanje mesta.

— (Prošnja.) Vnanje gospode ude čitalnice ljubljanske, kateri za letošnje leto še niso odrajtali letnega doneska, naj blagovolijo, ker se leto koncu bliža, zao-stalo plačilo društveni blagajnici izročiti.

Odbor čitalnični.

— (Očetje nemškega ljubljanskega gledišča) so se pa le spet s svojo „Barbaro Ubrikovo“ osramotili, ali kakor Nemeč pravi, blamirali strašno, kajti te dni so prinesli časniki novico, da sodnija v Krakovu ni našla nobene hudodelskega djanja v tem, da so, kakor so „Novice“ v svojem času povedale, nôro svojo tovaršico imele nune v svojem samostanu tako zavarovano, kakor mora biti zavarovan besen (divji) norec. Liberalizem nove ère — se vé, da je potreboval v svojo glorio kaj tacega, da bi se pred svetom svetil, češ, da milo skrbi za preganjane in mučene nune in minihe, — in kar mahoma so tako „nedolžno“ revo staknili v karmelitar-skem samostanu Krakovskem. Velika preiskava — hrup po vseh „liberalnih“ časnikih — in hajd tudi na gledišni oder ž njo, da si lačni pesnik zasluži par goldinarjev in da na gledišče pride nov kos nemške kulture. In se vé da kako bi ljubljanska „inteligencija“ mogla prestati brez — „21 let zazidane nune!“ In zdaj sodniki v Krakovu, katerih ne pači strast, rekli so, da nune niso se vkričile nikakoršnega hudodelstva. Tako „parturiunt montes et nascitur ridiculus mus“! Ker po takem „21 let zazidana nuna“ ne bode več ljudi tirala v ljubljansko nemško gledišče, utegne kmalu priti „Martin Luter“ na vrsto, kajti „Tagespošta“ že pripoveduje, da ga v Gradcu pričakujejo na oder, in Ljubljana iz Gradca jemlje rada, kar spada „zur Schule der Bildung“. Ako bi se pa ljublj. konsorciumu „Martin Luter“ še premalo interesanten zdel, izdeluje naš „Brencelj“ kakor v poslednjem svojem listu pripoveduje, strašne igre, da bodo poslušalcem v ložah in na parterji ne le lasje po koncu stopili, ampak tudi sapa jim zastala, po teh-le načrtih: „Urša Strboncelj“ ali mlada deklica, ktera je bila 200 let brez vse jedi zazidana. Opera v 3 aktih z volčjim tulenjem. — „Janez Klobasa“ ali pečen in kuhan odrtnik, kateri sam sebe peče in jé. — „Hinko Tolovajski“ ali grozovit razbojnik, kateri sné po 100 ljudi na dan s kožo in kocinami. — „Strašna prikazen v gradu Strašinskem“ ali 9999 strahov po 100 sežnjevisokih. — „Krvav prstan“ ali zaslužena kazen zarad odrtnije. Na koncu vsakega oddelka se jame prstan jokati in toči krvave solze. — „Capinov Jaka“ ali mučenec, kateri je bil 255 let naboden na vrhu cerkvenega stolpa (turna). „Špela Prèkvata“ ali deklica 3 leta stara, ktera je bila tako zazidana, da je stala 360 let na eni nogi. — „Stara copernica“ ali žena, ktera se bo odrla do kosti pred očmi gledalcev in potem zopet oblekla v posušeno in vstrojeno kožo.

— (Odgovor in avizo slav. vredništvu „Narod. Slov.“ na vprašanje v 139. listu). 10.000 gold., katerih „Novice“ od vlade dandanes še niso prejele, prepuščajo „Narodu“, da jih on namesti „Novic“ potegne, kajti iz poslednjih 4 vrstic njegove kritike v listu 104., kjer

vladi hvalo izrekuje za izdajanje brošurice o „občnih državljanskih pravicah“, one očitno vidijo, da je „Narod“ to „debelo“ premijo veliko bolj zaslužil kakor „Novice“ sè svojo suhoparno opombo v 35. listu. Poleg te avizije „Novice“, ker imajo dispozicijsfond pod svojim ključem, še drugo debelino od 10.000 gold. zagotovljajo „Narodu“, ako dokaže, da „Novicam“ priložena brošurica v svojih 19 členih ni original, nego le prestava iz nemškega napisa „visocih vladnih krogov nove ère“, — in vrh tega „Narodu“ zagotovljamo še družih 10.000 gold. za to, da preveri svojega prijatla „Tagblatt“, da se je lagal, ko je v 200. listu pisal, da omenjena brošura je tako objektivno pisana, da bralec iz nje ne izvé, kaj da vlada prav za prav misli. Evo slavni „Narod“! 30.000 debelih forintov v subvencijo za prihodnje leto.

— (Juri s pušo) je v poslednjem svojem listu proti „Novicam“ dal muhi in komarju „zedinjeno Slovenijo“ zagovarjati. Ker se stare „Novice“ ne vkvarjajo z muhami, komarji in družimi tacimi mladimi mrčesi, prepuščajo „Brenceljnu“, naj blagovoli „Jurja“ podučiti.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Njih Veličanstvo cesar pride iz Turčije jutri v Trst. Srečno je dovršil dolgo in težavno potovanje. Presvitla cesarica mu gré v Trst naproti, od kodar se ona po morji podá v Jakin (Ankono) in od-todi v Rim. Tudi ministerstva predsednik grof Taaffe gré naproti cesarju in mu neki nese stolni govor v presojo, s katerim naj bi se odprl državni zbor dunajski 11. dan t. m. Kakor časniki pripovedujejo, ne bode neki nobene besede o premembi volilnega reda za državni zbor v cesarjevem govoru; ministra Giskra in Herbst bota že za to skrbela, da jima kak poslanec to ljubav izkaže in direktne volitve prinese pred zbor kot neobhodno potrebo, da se Avstrija reši pogube! Warrensova „Wochenschrift“ pa ministrom vse kaj drugega svetuje ter pravi, naj bi za blagor državni odgovorni ministri stopili pred Njih Veličanstvo in rekli: po decemberski ustavi ne moremo pomiriti vseh avstrijskih narodov, tedaj je treba premembe njene popolnoma. Pač dober svét to — al ministrom Giskri, Herbstu, Hasnerju ostane le klic vpijočega v puščavi.

— Dolgo in željno pričakovana dr. Fischhofova knjiga „Oesterreich und die Bürgschaften seines Bestandes“ (Avstrija in poročstva njenega obstanka) pride te dni na svitlo. Radovedni tudi mi pričakujemo te knjige, kajti Fischhof je federalist in njegova beseda ni prazen glas.

— „Zukunft“ v svojem 272. listu pripoveduje, da blizo 500 slovanskih študentov je na dunajskem vseučilišču in razsvitljeno ministerstvo nauka jim celih 8 ur na teden dovoli nauka v materinskem jeziku, in sicer uči prof. Miklošič vsak teden 5 ur staroslovenščino, prof. Šembera pa 3 ure česko slovnico. Je li to „vseučilišče“ take države, ki šteje največ slovanskega naroda?!

— Pasji davek je na Dunaji letos znesel čistega dohodka 68.000 gold.

— (Vžitnine, to je davka od povžitih reči lansko leto) so v celem cesarstvu (brez Dalmacije) pobrali 55 milijonov 141.930 gold. (predlanskem le 51 milijonov), in sicer v našem delu cesarstva (Cislajtani) 42 milijonov 472.950 gold., na Ogorskem 12 milijonov 589.316 gold., v Vojaški granici 79.664 gold. Pobiral se je ta davek povsod od vina, mošta, piva, žganja, klavne živine in sladkora iz pese narejenega; razun tega se je vžitnina na Dunaji, v Peštu in Budi, Požunu, v Pragi, Lincu, Brni, Levovu, Krakovu, Gradcu,